

Mikroekonomie

Ing. Jaroslav ŠETEK, Ph.D.
Katedra ekonomiky, JČU

1. opakování

Tržní rovnováha

Příklad 1

Poptávka je dána funkcí $Q = 25 - P$ a nabídka tabulkou:

Varianta	a	b	c	d
Cena	5	10	15	20
Množství	5	15	25	35

Kdy nebude vyčištěn trh (varianta)?

Řešení

a, c, d

Příklad 2

Když známe jednotlivé individuální poptávkové křivky, získáme tržní poptávkovou křivku jako:

- Vertikální součet individuálních poptávkových křivek
- Horizontální součet individuálních poptávkových křivek
- Průměr individuálních poptávkových křivek
- Nelze určit, není znám typ trhu
- Žádná varianta není správně

Řešení

b) Horizontální součet individuálních poptávkových křivek

Příklad 3.

Poptávka po obuvi je popsána rovnicí: $Q_D = 300 - 0,3P$, (Q_D je poptávané množství za měsíc. Nabídka v průběhu měsíce je vyjádřena rovnicí $Q_S = 0,2P$ (Q_S je nabízené množství). P vyjadřuje průměrnou cenu za 1 pár.

Úkoly:

- Vypočtete rovnovážnou cenu a rovnovážné množství
- Na prodej každého páru byla uvalena daň ve výši 100 Kč, tímto důsledkem má funkce nabídky tvar $Q_S = 0,2P - 20$. Vypočtete novou rovnovážnou cenu a rovnovážné množství.

Řešení

a) Východiska $Q_D = Q_S$

$$300 - 0,3P = 0,2P \rightarrow P_E = 600, Q_E = 120$$

b) Východiska $Q_D = Q_{S1}$

$$300 - 0,3P = 0,2P - 20 \rightarrow P_E = 640, Q_E = 108 \rightarrow$$

→ Daň snížila nabídku, cena placená kupujícím se zvýšila na 640.

Téma: Elasticita poptávky

Elasticita poptávky

Podstata elasticity

Co je elasticita:

Pružnost, míra procentní změny v jedné proměnné při procentní změně jiné proměnné.

Podstata elasticity poptávky

Elasticita poptávky měří citlivost nebo pružnost reakce spotřebitelů na změny cen statků, změny důchodů a změny cen substitutů.

Elasticita poptávky

- Cenová
- Důchodová
- Křížová

Cenová elasticita poptávky

Vyjadřuje se jako poměr procentní změny poptávaného množství statků k procentní změně ceny statku

$$E_{DP} = \frac{\% \text{ změna poptávaného množství}}{\% \text{ změna ceny}}$$

Koeficient cenové elasticity

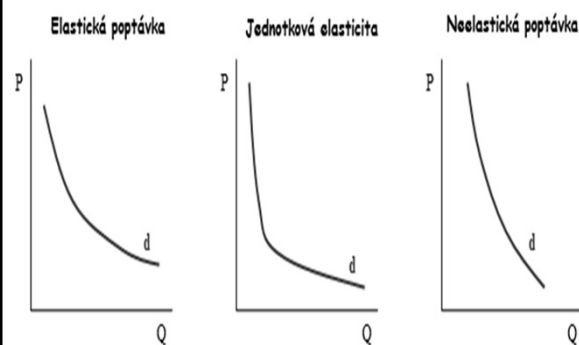
Cenovou elasticitu poptávky měříme pomocí **koeficientu cenové elasticity poptávky**.

$$E_{DP} = \frac{Q_2 - Q_1}{(Q_2 + Q_1) : 2} : \frac{P_2 - P_1}{(P_2 + P_1) : 2}$$

Podle citlivosti poptávaného množství na změnu ceny - 3 případy cenových elasticit poptávky:

- vyvolá-li jednocentní růst ceny vyšší než jednocentní pokles poptávaného množství, jedná se o **cenově elastickou poptávku** ($E_{dp} > 1$),
- jestliže se jednocentní zvýšení ceny rovná jednocentnímu poklesu poptávaného množství, pak se jedná o **jednotkovou elasticitu poptávky** ($E_{dp} = 1$),
- vyvolá-li jednocentní růst ceny nižší než jednocentní pokles poptávaného množství, jde o **cenově neelastickou poptávku** ($E_{dp} < 1$).

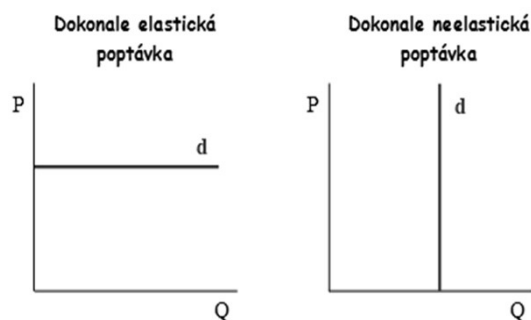
Grafické vyjádření elasticit

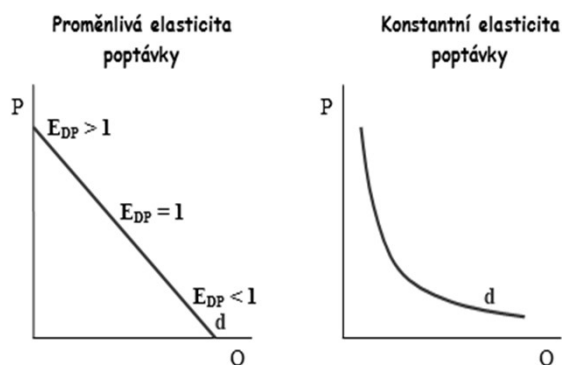
Krajní případy cenové elasticity

- **Dokonalá elasticita poptávky**, v grafickém vyjádření je křivka poptávky rovnoběžná s horizontální osou x. Při určité ceně se prodá jakékoliv množství. Změny v poptávaném množství jsou určovány jinými faktory než cenou. Cenová elasticita je nulová.
- **Dokonale neelastická poptávka**, v grafickém vyjádření je křivka poptávky rovnoběžná s vertikální osou y. Poptávané množství je konstantní, přičemž změna ceny nemá vliv na poptávané množství. Cenová elasticita se rovná nekonečnu.

Grafické vyjádření krajních případů

Proměnlivá a konstantní elasticita poptávky

Důchodová elasticita poptávky

Vyjadřuje se jako poměr procentní změny poptávaného množství statků k procentní změně důchodu spotřebitele:

$$E_{DI} = \frac{\% \text{ změna poptávaného množství}}{\% \text{ změna důchodu}}$$

Křížová elasticita poptávky

Vyjadřuje se jako poměr procentní změny poptávaného množství statku **Y** k procentní změně ceny statku **X**:

$$E_{bc} = \frac{\% \text{ změna poptávaného množství statku Y}}{\% \text{ změna ceny statku X}}$$

Příklad 1

Obchodní dům vyhlásil 50 % slevu oděvů. Jejich prodané množství vzrostlo o 200 %. Cenová elasticita poptávky po oděvech byla:

Příklad 2

Hodnota $E_{pd} = 2$ znamená, že % změna množství při 5 % změně ceny bude:

Příklad 3

Koeficient cenové elasticity poptávky je 0,4. Vypočtete jakou změnu v poptávaném množství způsobí pokles jejich ceny o 20 %.

Příklad 4

Cena (P)	10	8
Množství (Q)	5	7

Příklad 4

➤ Vypočítat cenovou elasticitu:

Řešení:

Vzorec:

$$E_{DP} = \frac{Q_2 - Q_1}{(Q_2 + Q_1) : 2} : \frac{P_2 - P_1}{(P_2 + P_1) : 2}$$

$$(7 - 5 / 7 + 5) : (8 - 10 / 8 + 10) = -1,5$$

$E_{DP} = 1,5 \rightarrow$ poptávka je elastická

Příklad

Při ceně 10 korun se nakupuje 1000 výrobků za 1 den; při ceně 50 korun se nakupuje 500 výrobků za 1 den. Jaký je koeficient cenové elasticity poptávky?

Řešení

$$P_1 = 10, \quad Q_1 = 1000$$

$$P_2 = 50, \quad Q_2 = 500$$

$$E_{DP} = ?$$

$$E_{DP} = \frac{Q_2 - Q_1}{(Q_2 + Q_1) : 2} : \frac{P_2 - P_1}{(P_2 + P_1) : 2}$$

$$E_{DP} = (500 - 1000) / 1500 : (50 - 10) / 60 = -0,5$$

$$|E_{DP}| = 0,5 < 1 \rightarrow \text{není elastická}$$

Příklad

Při ceně broskví 12 Kč za 1 kg si spotřebitel koupí pouze 6 broskví týdně avšak při ceně 10 Kč za 1 kg již 8 broskví. Určete cenovou elasticitu poptávky.

Řešení

Dáno

$$P_1 = 12, \quad Q_1 = 6$$

$$P_2 = 10, \quad Q_2 = 8$$

$$E_{DP} = ?$$

$$E_{DP} = \frac{Q_2 - Q_1}{(Q_2 + Q_1) : 2} : \frac{P_2 - P_1}{(P_2 + P_1) : 2}$$

$$E_{DP} = 2 / 14 : -2 / 22 = -11 / 7$$

$$|E_{DP}| = 11 / 7 > 1 \rightarrow \text{je elastická}$$

Příští cvičení

Elasticita pokračování

Teorie spotřebitele

Konec cvičení

Prostor pro dotazy